

Raadsvoorstel

Agendapunt	7c
Raadsvergadering	23 september 2026
Portefeuillehouder	J. van Egmond
Begrotingsprogramma	Mens en Samenleving - Ontwikkeling Inwoners - Veiligheid en Zorg
Onderwerp	Zienswijze begrotingswijziging 2026 van GGD Gelderland-Zuid en Veiligheidsregio Gelderland Zuid over frictiekosten voor de ontvlechting van de bedrijfsvoering GGD Gelderland-Zuid en VRGZ.
Zaak/document nr.	GZDGTL2662425/2662522

Besluit om:

1. door middel van de bijgevoegde brieven een zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en het dagelijks bestuur van GGD Gelderland-Zuid over de begrotingswijziging 2026 over de frictiekosten voor de ontvlechting van de gezamenlijke bedrijfsvoering.

Inleiding

De GGD Gelderland-Zuid (GGD) en Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) werken sinds 2013 samen op het gebied van bedrijfsvoering (waaronder HRM, ICT, financiën, facilitair en vastgoedbeheer). De bedrijfsvoering is organisatorisch ondergebracht bij de VRGZ, die ook formeel werkgever is van het betrokken personeel. De kosten worden verdeeld via vooraf vastgestelde verdeelsleutels binnen het fiscale systeem van "*Kosten voor Gemene Rekening*" (KGR). Hierdoor hoeft geen btw te worden afgedragen over de onderlinge doorbelasting van kosten.

In de afgelopen jaren hebben ontwikkelingen binnen beide organisaties geleid tot de vraag of deze constructie nog toekomstbestendig is. Daarom hebben de directies van VRGZ en GGD eind 2024 onderzoeksbureau SQALE opdracht gegeven de samenwerking te onderzoeken en toekomstscenario's uit te werken. Uit het onderzoek blijkt dat deze samenwerking niet langer optimaal aansluit bij de ontwikkelingen binnen beide organisaties. Door de sterke groei van de GGD is een scheefgroei ontstaan: de GGD maakte steeds meer gebruik van de gezamenlijke ondersteuning, terwijl de verdeelsleutels uit 2013 binnen het KGR-construct niet mogen worden aangepast. Hierdoor droeg de VRGZ relatief te veel kosten. Daarnaast bleek uit onderzoek dat aanvullende compensaties voor deze scheefgroei in strijd kunnen zijn met de fiscale regels van het KGR-construct, waardoor risico's ontstaan op btw-naheffingen en boetes. Ook ontwikkelen de GGD en VRGZ zich inhoudelijk steeds verder uit elkaar door verschillen in wettelijke taken, informatievoorziening en organisatiecultuur.

Onderzoeksbureau SQALE werkte verschillende scenario's uit en fiscale experts onderzochten de houdbaarheid van het KGR-construct. Op basis van deze onderzoeken namen beide Algemene Besturen in december 2025 een richtinggevend besluit om toe te werken naar een volledige ontvlechting. Vervolgens is een uitvoeringsplan opgesteld, inclusief planning, organisatie-inrichting, personele gevolgen en financiële onderbouwing.

In april 2026 hebben de Algemene Besturen van VRGZ en GGD het definitieve besluit genomen om de samenwerking in de bedrijfsvoering te beëindigen en voor beide organisaties een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie in te richten. De ontvlechting wordt gefaseerd uitgevoerd en moet uiterlijk per 1 januari 2028 zijn afgerond.

De ontvlechting heeft incidentele (eenmalige) en structurele (terugkerende) financiële gevolgen. Deze begrotingswijziging 2026 gaat in op de eenmalige kosten. Hiervoor hebben de GGD GZ en VRGZ een concept begrotingswijziging 2026 opgesteld en de gemeenten geïnformeerd via twee brieven (zie bijlage: brief GGD, kenmerk GGD/DIR/2026/2803/MP en brief VRGZ, kenmerk VRGZ/DIR/7555/26/MvD/SvP). De gemeenteraad heeft eerder ook twee raadsinformatiebrieven over dit onderwerp ontvangen (uitkomsten onderzoek en besluitvorming, zie bijlagen).

Gemeenteraden worden in de gelegenheid gesteld om over de begrotingswijziging een zienswijze in te dienen. In de concept zienswijze wordt ingestemd met de voorgestelde begrotingswijziging voor de ontvlechting. Daarbij wordt aandacht gevraagd voor een zorgvuldige uitvoering van het ontvlechttingsproces, met periodieke informatievoorziening aan gemeenten over de voortgang, risico's en financiële gevolgen. Daarnaast wordt verzocht de frictiekosten kritisch te bewaken, te blijven zoeken naar efficiencyvoordelen en duidelijke afspraken te maken over zowel de financiële afwikkeling als de dienstverlening gedurende de transitieperiode.

Beoogd effect

Het doel is om te komen tot twee zelfstandige en toekomstbestendige bedrijfsvoeringsorganisaties voor GGD en VRGZ, waarmee:

- de continuïteit van dienstverlening wordt geborgd;
- beter kan worden aangesloten op de verschillende ontwikkelrichtingen van beide organisaties;
- risico's en inefficiënties binnen de huidige samenwerking worden verminderd.

Toekomstvisie Tiel

Sluit aan bij het doel om te zorgen voor een robuuste en toekomstbestendige regionale samenwerking.

Collegeprogramma of programmabegroting

Samenwerken doen we niet alleen met onze inwoners en maatschappelijke partners, maar ook met medeoverheden. Als gemeente nemen we deel aan verschillende samenwerkingsverbanden om kennis uit te wisselen over actuele ontwikkelingen en uitdagingen. Onze ambitie is hierin een voortrekkersrol te nemen die past bij onze toekomstvisie. Wij vinden het belangrijk om 'samen' doelen te bereiken. Dit voorstel sluit aan bij financiële beheersing en effectieve samenwerking in gemeenschappelijke regelingen.

Global goals

De VRGZ en de GGD dragen bij aan Global Goal nummer 17. Partnerschap aangaan om doelen te bereiken. De VRGZ en de GGD zijn bij uitstek partnerschappen in de regio waarin gemeenten gezamenlijk wettelijke taken uitvoeren op een beleidsarme manier.

Argumenten

1.1 De gemeenteraad is bevoegd om een zienswijze in te dienen

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bent u bevoegd een zienswijze in te dienen op de conceptbegrotingswijziging van een gemeenschappelijke regeling. Hiermee kunt u invulling geven aan uw kaderstellende en controlerende rol en tijdig invloed uitoefenen op de beleidsmatige en financiële keuzes van de gemeenschappelijke regeling voordat het algemeen bestuur tot definitieve vaststelling overgaat.

1.2 De begrotingswijziging biedt een transparante en evenwichtige financiële dekking van de ontvlechting

De totale frictiekosten bedragen maximaal € 2,25 miljoen, die via gemeenten wordt gefinancierd naar rato van inwoners, volgens de kostenverdeelssystematiek vanuit de GGD. Deze eenmalige frictiekosten hebben betrekking op: inrichting van systemen, contractovergangen, projectleiding, externe advisering, en juridische ondersteuning.

Van het totale bedrag wordt € 750.000 gedekt uit een door de GGD gevormde reserve en € 1,5 miljoen via een eenmalige gemeentelijke bijdrage.

De financiële impact voor Tiel is een incidentele bijdrage van € 108.267 in 2026, waarvan € 33.707 op de GR GGD wordt geboekt en € 74.560 op de GR VRGZ. Hierbij wordt geen aanvullend beroep gedaan op de vermogenspositie van zowel de GGD als de VRGZ.

Het totale bedrag van deze bijdrage voor gemeente Tiel als geheel staat vast, de begrotingswijziging betreft vooral de verdeling van deze kosten tussen de GR'en.

Kanttekeningen

1.1 De zienswijzen zijn niet bepalend voor de uiteindelijke vaststelling

Het bestuur van VRGZ en GGD betrekken de zienswijzen bij de besluitvorming. Het is aan het bestuur van VRGZ en de GGD om de zienswijzen in de afweging mee te nemen; dit kan er echter ook toe leiden dat zij (gemotiveerd) van de zienswijzen afwijken.

1.2 Een deel van de dekking is afhankelijk van een nog te realiseren positief jaarresultaat van de GGD

Van het totale bedrag wordt € 750.000 gedekt uit een door de GGD gevormde reserve en € 1,5 miljoen gedekt via een eenmalige gemeentelijke bijdrage. Bij de dekking van de frictiekosten wordt uitgegaan van een verwachte positieve jaarrekening van de GGD over 2026 van € 250.000, die kan worden bestemd voor deze kosten. Als dit overschot lager uitvalt of niet beschikbaar komt, kan dit gevolgen hebben voor de financiële dekking van de ontvlechtungskosten.

1.3 Structurele meerkosten voor de inrichting van een bedrijfsorganisatie voor de GGD volgen nog

Voor de VRGZ worden geen structurele meerkosten verwacht. De bedrijfsvoering kan binnen het bestaande financiële kader worden uitgevoerd.

Voor de GGD worden structurele meerkosten verwacht van maximaal € 700.000 per jaar vanaf 2027. Deze meerkosten ontstaan vooral door extra personele functies; eigen ICT-systemen, en licenties en systeembeheer. Aandeel van Tiel in deze kosten bedraagt ca. € 50.000 en zal worden meegenomen in de (meer)jarenbegroting 2027 – 2030.

Aanpak / uitvoering

Na vaststelling van de zienswijzen wordt deze toegezonden aan het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en het dagelijks bestuur van GGD Gelderland-Zuid. Het bestuur betreft de zienswijzen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en begroting. U wordt door het bestuur van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en GGD Gelderland-Zuid geïnformeerd over de wijze waarop uw zienswijzen zijn meegenomen in de definitieve stukken.

Communicatie en participatie

De griffie stuurt de zienswijze na besluitvorming van de raad naar het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid en de VRGZ.

Financiën

Binnen de programma's in de begroting 2026 is geen specifiek budget opgenomen voor deze bijdrage. Daarom wordt dit opgenomen in de 2e voortgangsrapportage 2026.

Bijlage(n)

- Brief GGD Gelderland Zuid Concept begrotingswijziging GGD 2026 15-06-2026 (kenmerk GGD/DIR/2026/2803/MP)
- Brief VRGZ Gelderland Zuid Concept begrotingswijziging GGD 2026 18-06-2026 (kenmerk VRGZ/DIR/7555/26/MvD/SvP)
- 20260303 Raadsinformatiebrief afronding onderzoek samenwerking bedrijfsvoering GGD en VRGZ
- 20260520 Raadsinformatiebrief ontvlechting gezamenlijke bedrijfsvoering GGD en VRGZ
- Notitie Ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ en GGD GZ (april 2026)
- Zienswijze begrotingswijziging 2026 frictiekosten ontvlechting VRGZ-GGD (GGD)
- Zienswijze begrotingswijziging 2026 frictiekosten ontvlechting VRGZ-GGD (VRGZ)
- Raadsbesluit Zienswijze begrotingswijziging 2026 ontvlechting VRGZ en GGD

Burgemeester en wethouders van Tiel,
de secretaris, de burgemeester,

Advies besluitvoorbereidende commissie d.d.: 9 september 2026

De commissieleden kunnen zich vinden in de beslispunten en adviseren om het voorstel te plaatsen op de lijst van hamerstukken voor de raadsvergadering van 23 september 2026

Tiel, d.d. 9 september 2026
de commissiegriffier,

Beslissing raad d.d.: 23 september 2026
de griffier,

Meer informatie:

Team:	Ontwikkeling Veiligheid en Zorg
-------	-----------------------------------